

Tárgytematika

Összehasonlító politikai rendszerek

LGM_PJ001_1

Tárgyfelelős neve: dr. Rónay Miklós

Félév: 2012/13/2

Beszámolási forma: Vizsga

Tárgy heti óraszám: 0/0/0

Tárgy féléves óraszám: 6/0/0

OKTATÁS CÉLJA

A tárgy bemutatja az összehasonlító politikatudomány ismeretszerző eljárásait, valamint bemutatja a jelen kor karakterisztikus politikai rendszereit. Ismerteti a politikai kultúrák politikai szereplőit, intézményi berendezkedését és működési sajátosságait. Bemutatja a társadalomban meglévő érdekek és érdekkülönbségek kifejezésének különböző módjait, politikai artikulációját. Megvizsgálja a pártok működését és egymással való viszonyát az egyes politikai rendszerekben. Ismerteti a politikai választások típusait és tapasztalatait.

A hallgató megismeri és átlátja a világ tipikus politikai rendszereit. Képessé válik a politikai rendszerek elemzésére, összehasonlítására.

TANTÁRGY TARTALMA

Az összehasonlító politológia értelme, gondolkodása:

A társadalom és kormányzott volta. Nemzet és állam, az állam nemzetépítési funkciója. A komparatvizitika alapkérdései, értelme, szemlélete, módszerei.

Strukturalizmus és funkcionalizmus a politikatudományban (T. Parsons). A politikai rendszer fogalma (D. Easton).

Politikai rendszerek kategorizálása. A világban: autoritárius, demokratikus és totalitárius berendezkedés. A demokrácia gazdasági, társadalmi feltételrendszere. Európában: a képviselői pluralizmus, a közvetlen (participációs) demokrácia, a funkcionális korporatizmus. Politikai rendszer és rendszerváltozás.

2) A politikai kultúra

A politikai kultúra és a politikai szocializáció fogalma, összefüggése. A politikai kultúra szintjei (rendszer, folyamat, döntés). Politikai szocializációs modellek.

Az Almond-Verba-féle 'civic culture' modell a stabil demokráciáról.

Tömeg és politikai elit. Az elit rekrutációja mint a politikai kultúra alakulásának egyik döntő láncszeme.

3) A politikai rendszer működése: érdektranszformáció – állam

A politikai konfliktus forrásai. Csoportérdekek – érdekcsoportok és típusaik. Csoportkonfliktusok: a társadalom tagolódása – társadalmi törésvonalak. A klasszikus (Lipset-Rokkan) törésvonal modell és az európai társadalmak 1990 után megjelent törésvonalai. Oszloposodott társadalmak (Enyedi).

Az érdekek megfogalmazása. Érdekartikuláció – érdekaggregáció. Az érdekek képviselete, az érdekcsoportok politizálása: pluralizmus és korporatizmus.

A párt fogalma, létrejötte, funkciói, típusai. Pártok és pártrendszerek egyes országokban.

Politikai részvétel és szavazás. A részvétel elméletei (pl. okai) és megvalósulási formái. A közvélemény és alakítása. A választói magatartás.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Kollokviumi vizsga

KÖTELEZŐ IRODALOM

Kötelező irodalom:

szerző(k)	cím, kiadás
Almond-Powel-Strom-Dalton	Összehasonlító politológia, Budapest, 2006

Ajánlott irodalom:

szerző(k)	cím, kiadás
AA. VV., Almond, G (szerk.)	Comparative Politics Today. A World View, New York, 2003.
Almond, Verba	The Civic Culture, 1989, Eredeti: The Civic Culture, Boston, 1965.
Almond - Verba	The Intellectual History of the Civic Culture Concept, in Almond - Verba, The Civic Culture Revisited, Boston, 1980.
Bayer József	A politikatudomány alapjai, Budapest, 1999.
Berg-Schlosser - Müller-Rommel	Vergleichende Politikwissenschaft, Stuttgart, 2003.
Blondel, Jean	Comparative Government. An Introduction, Florence, 1990.
Dalton, Russell	Összehasonlító politikatudomány: mikroviselkedési perspektívák, in Goodin - Klingemann (szerk.), A politikatudomány új kézikönyve, Budapest, 2003, 326-340.
Easton, David	The Analysis of Political Systems, in Brown, Steven - Macridis, Roy, Comparative Politics, 47-56.
Enyedi - Körösenyi	Pártok és pártrendszerek, Budapest, 2001, 41-50.
Gallagher-Laver-Mair	Representative Government in Modern Europe. Institutions, Parties and Government, McGraw Hill, 2006.
Hague-Harrop	Political Science. A Comparative Introduction, Houndsmill, 2001.
Hill, Richard	Mi, európaiak, Geopress Zrt. ISBN: 9789637910616
Ilonszki Gabriella	Westminsteri változatok, Budapest, 2003.
Jackson - Jackson	A Comparative Introduction to Political Science, Upper Saddle River, 1997.
Kurtán Sándor	Politikai kultúra, in Gallai - Török (szerk.), Politika és politikatudomány, Budapest, 2003, 147-157.
Lijphart, Arend	Demokráciák. Többségelvű és közmegegyezésen alapuló kormányzati formák 21 országban, in Fürj Zoltán (szerk.), Politológia. Szöveggyűjtemény, 45-64.
Mazzoleni, Gianpietro	Politikai kommunikáció, Budapest, 2002, 13-30.
Navracsics Tibor	Többségi és konszenzusos demokráciák, in Gallai Sándor-Török Gábor (szerk.), Politika és politikatudomány, 239-262.
Németh Erzsébet	A politikai kommunikáció marketingje, in Kiss Balázs (szerk.): Politikai kommunikáció. Szöveggyűjtemény, Budapest, 2000, 284-299.
Sartori, Giovanni	Comparing and Miscomparing, in Brown - Macridis, Comparative Politics. Notes and Readings Belmont, 1966, 20-30.

